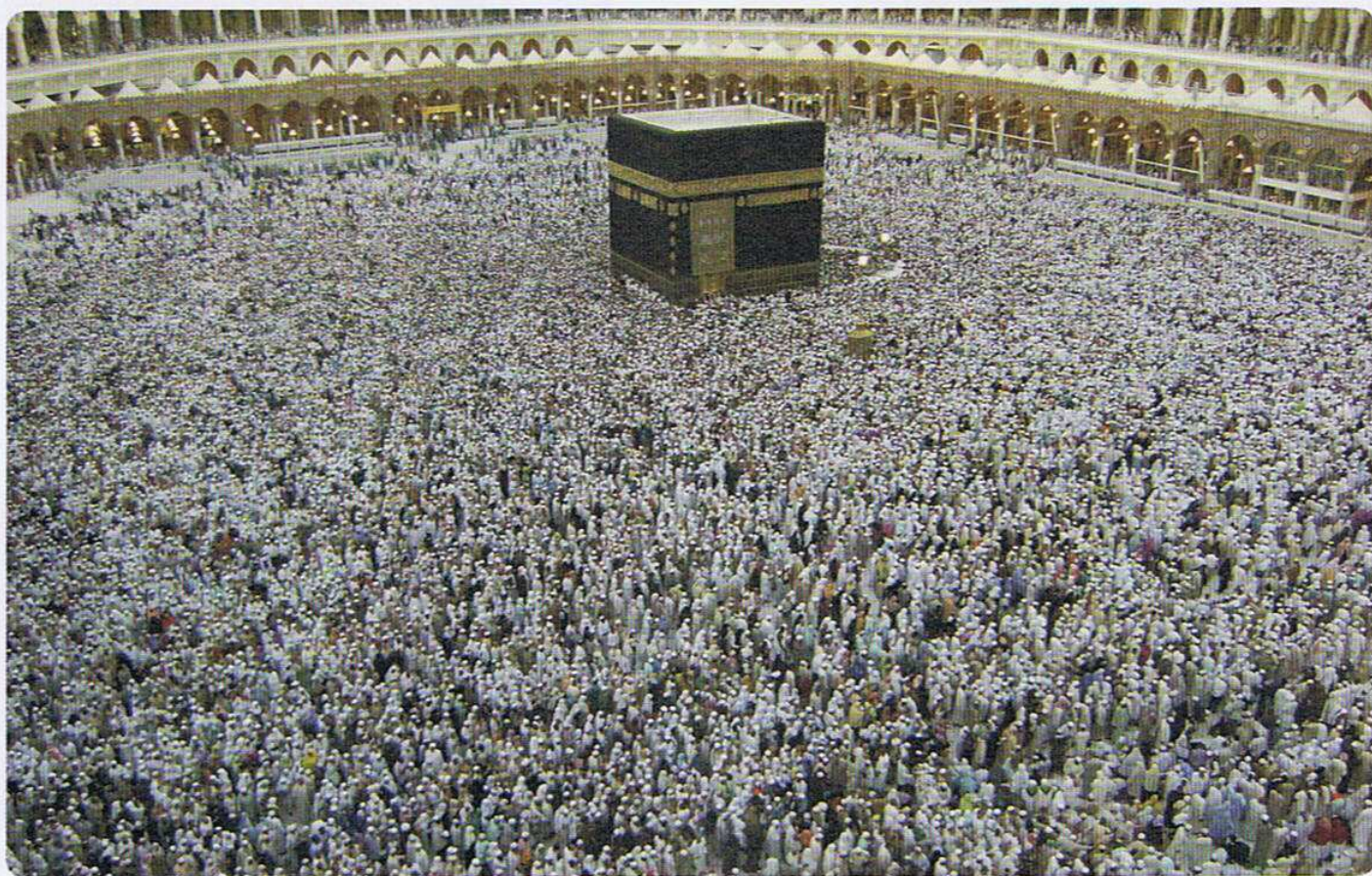

OVERTUIGING ALS BRANDSTOF

Een heilige overtuiging en een tomeloze ambitie om deze op anderen over te brengen heeft vaak als brandstof gefundeerd voor beroemde historische reizen. Maar ook nu nog kan pure geestdrift mensen richting een mythisch reisdoel drijven. Michiel van Straten ging op zoek naar verlichte reizen.

WIE: MOHAMMED

WAT: HADJ

Jaarlijks doen meer dan 2 miljoen gelovigen de bedevaartstocht

Toen: Mohammed, de belangrijkste profeet en grondlegger van de Islam, werd geboren rond het jaar 570 in Mekka, een belangrijke handelsstad en knooppunt van vele karavaanroutes. Op veertigjarige leeftijd verscheen aan hem de aartsengel Gabriël, die hem aanwees als profeet van God. De openbaringen die Mohammed in de daarop volgende jaren van Gabriël doorkreeg zijn in de Koran opgenomen. Onder toenemende druk van de machtshebbers in Mekka week hij in 622 uit naar Medina, beiden gelegen in het tegenwoordige Saoedi-Arabië. Dit moment, *hidra* genoemd, wordt later gezien als het begin van de Mohammedaanse jaartelling. Tien jaar later volbracht Mohammed zijn eigen *hadj*, de pelgrimstocht die elke Moslim in zijn leven naar Mekka moet maken.

Nu: De *hadj* is één van de vijf verplichtingen van de Islam. Iedere Moslim die gezond en welvarend genoeg is, dient deze tocht naar Mekka minimaal één keer in zijn leven te volbrengen. Eenmaal in Mekka aangekomen zijn er diverse rituelen die de pelgrim moet volbrengen. Jaarlijks doen meer dan 2 miljoen gelovigen de bedevaartstocht (voor niet-moslims is Mekka niet toegankelijk). Dit jaar valt de periode van de *hadj* tussen 23 en 27 november (hadj.nl). Het leven van Mohammed is op toegankelijke wijze beschreven in *De Profeet* van Karen Armstrong.

WIE: JAKOBUS

WAT: SANTIAGO DE COMPOSTELLA

Vanuit Nederland ben je zo'n 2.500 kilometers onderweg

Toen: Een andere apostel van Jezus is zelf het reisdoel van veel moderne reizigers. Jakobus is zijn naam. Ook hij werd onthoofd, net zoals Paulus, en zijn resten zouden in een bootje zijn aangespoeld in het noorden van Spanje. Volgens de mythevorming heeft Jakobus Spanje zelfs eeuwen na zijn dood nog bezocht, gezeten op zijn paard, om korte metten te maken met de Moren aldaar.

Nu: De Spaanse naam van Sint Jakobus is Santiago. De stoffelijke resten van Jakobus zouden hier begraven zijn, onder de basiliek. Santiago vormt voor velen een bedevaartsoord, en op de wegen er naartoe zijn vanuit veel omliggende landen de pelgrims te herkennen aan een Sint-Jakobsschelp. Deze Sint-Jakobsschelp is een gastronomische specialiteit. Wie de pelgrimstocht naar San-

tiago de Compostella maakt zou onderweg in Frankrijk zeker eens een *Coquille St-Jacques* moeten proberen. Vanuit Nederland ben je zo'n 2.500 kilometers onderweg. Wil je de route zelf een keer lopen: check santiago.nl. Hier staan wandel- en fietsroutes op, tips voor overnachtingen, uitrusting, verzorging etc. Afhankelijk van je conditie, getraindheid en het weer leg je tussen de 15 tot 35 kilometer per dag af. Denk voor fietsen aan 50-100 kilometer per dag.

Als je vanuit Nederland een aanloop wilt nemen om in de stemming te komen is het *Jabikspaad* een passende start. Het is een route van 150 kilometer van het Friese St. Jacobiparochie naar het Overijsselse Hasselt. Op jabikspaad.nl vind je onder andere de fiets- en de wandelroute.

WIE: MAO ZEDONG

WAT: DE LANGE MARS

Mao's aanhang groeide per afgelegde kilometer, als een rattenvanger van Hamelen op zijn tocht

Toen: Hightech wandelschoenen bestonden nog lang niet, en toch stapten Mao en meer dan honderdduizend gelijkgestemden vanuit Jiangxi in het zuidoosten van China helemaal naar Yan'an in het noorden zo'n 10.000 kilometer weg. Dat deden ze in 1934, op het moment dat leider Sjang Kai-Shek van de nationalistische Kwomintang besloot de communisten op te jagen. Dat had hij beter niet kunnen doen, want de communisten maakten van deze nood een deugd: hun ontsnapping te voet zou mythische proporties aannemen en de macht van Mao tot grote hoogten doen stijgen. Zo wil ook de overlevering doen geloven dat Mao's aanhang groeide per afgelegde kilometer, als een rattenvanger van Hamelen op zijn tocht. De werkelijkheid is dat er van de ruim honderdduizend vertrokken communisten maar een fractie het eindpunt bereikte. De zware tocht vergde tienduizenden slachtoffers; er werd niet alleen gewandeld, ook gevochten.

Nu: Ed Jocelyn en Andrew McEwen volgden in 2007 de route van de Lange Mars van Mao en schreven er hun verslag over in *De Lange Mars - een reis in het spoor van Mao*. Met dit boek is deze legendarische lange reis dus gewoon vanuit de leesstoel te volgen. Maar je kan ook opstaan en de route ter plekke beleven. Azië specialist VNC bijvoorbeeld biedt een Mao's Lange Mars reisarrangement (vnc.nl).

WIE: PAULUS

WAT: IN DE VOETSPOREN VAN HET CHRISTENDOM

Een opmerkelijke ommezwaai

Toen: De reizen die Paulus in de eerste eeuw van onze jaartelling maakte kunnen in meerdere opzichten als een ommekeer gezien worden. In de eerste plaats voor de man zelf, die eerder waarschijnlijk Saulus of Saul heette. Paulus is nu bekend als een volgeling van Jezus van Nazareth, maar was in beginsel een vervolger van de eerste christenen van onze jaartelling. Op één van zijn vervolgingsreizen, onderweg van Jeruzalem naar Damascus, kreeg hij echter een visioen. Hierin riep Jezus hem op om zich te bekeren.

Een opmerkelijke ommezwaai volgde: Saulus heette vanaf dat moment Paulus en verkondigde voortaan de blijde boodschap in plaats van deze te bestrijden. Op zijn reizen rond de Middellandse Zee stichtte Paulus vervolgens meerdere christelijke gemeenten. Hij wordt sindsdien door velen gezien als een belangrijke verspreider van het christendom.

Nu: Wie de bekering van apostel Paulus wil herdenken kan dat waarschijnlijk het best op 25 januari doen, de dag van de bekering van Paulus; op de Rooms-Katholieke kalender is dat nu zijn naamdag. Een andere mogelijkheid is een bezoek brengen aan St. Paul's Bay op Malta (visitmalta.com). Paulus zou hier op 60-jarige leeftijd schipbreuk hebben geleden. Na zijn terechtstelling en onthoofding door de Romeinse keizer en christenhater Nero zou Paulus begraven zijn in Rome op de plek waar nu de Sint-Paulus buiten de muren van de basiliek staat. In Paulus' geboorteplaats Tarsus in Turkije kun je zijn geboortehuis bezichtigen (saintpaul.gen.tr).